آمین فی مذهب امام شافعی و امام احمد سنت و در مذهب امام مالک خلاف است منفرد
باشد یا امام مطلق یا ماموم که در اقتدا نشود در اتمام این سوره اگرچه قراءت سری باشد
و اگرچه امام سنی آمین نگوید و نزد امام اعظم جهر سنت مطلق قال ابن الهمام لو کان
الی فی هذا شیء لوفقت بان روایة الخفض یراد بها عدم القرع العنیف وروایة
الرفع بمعنی قولها فی زیر الصوت وذیله ویدل علی هذا قوله و کان اذا
قال آمین یسمع من یلیه من الصف الاول یسمع مضارع
معلوم است از سمع یا از اسماع و یلی نزدیک شدن از باب حسب یقال تباعدنا
بعد ولی و کل ما یلیک ای یقاربک یعنی در سنن ابوداود و ابن ماجه مروی است از ابو
هریره رضی الله عنه که رسول الله وقتی که میگفت کلمه آمین می شنوانید این کلمه یا می
شنیدند این کلمه کسی که نزدیک می شد رسول خدا را از صف اول فیرتج بها
المسجد رج جنبانیدن از باب ارتج ج جنبیدن ارتج البحر ای اضطرب
یعنی در سنن ابن ماجه مروی است نیز ابو هریره رض که گفت پس متحرک و مضطرب
می شد بگفتن این کلمه مسجد از رفع صوت رسول خدا قال ابن الهمام و ارتج ... اذا
قیل فی الیم فانه الذی یحصل عنده دوی کما ثبت هذه المساجد بخلاف ما اذا کان
بقرع و علی هذا فینبغی ان یقال علی هذا الوجه لا یقرع کما یفعله بعضهم انتهی و فیه
انه لا قایل به ولا النظر زیر زواید الشرع و قال آمین ثلث مرات
وحین قال و لا الضالین قال رب اغفر لی آمین
یعنی در معجم کبیر طبرانی مروی است از وایل بن حجر رضی الله عنه که دید که گفت
رسول خدا صلی الله علیه وسلم و لا الضالین می گفت احیانا رب اغفر لی آمین
و اذا رکع سبحان ربی العظیم ثلثا

ر ودنک

٢٩

ر و ذلک اذناه در رکوع یعنی خم دادن از باب فتح رکع الشیخ ای انحنی
من الکبر و منه رکوع الصلوة یعنی در صحیح ابن حبان و مستدرک حاکم مروی است از
عقبه بن عامر الجهنی ~~...~~ رضی الله عنه و در مسند بزار مروی است از ابن
مسعود رضی الله عنه که چون رسول خدا رکوع میکرد میگفت سبحان ربی العظیم
بفتح یا و سکون دو در مسند بزار مروی است نیز از ابن مسعود رضی الله عنه که رسول خدا
تسبیح مذکور را سه بار می گفت و در سنن ابوداود مروی است نیز از ابن مسعود رضی
الله عنه که رسول خدا فرموده است که آن سه بار گفتن فروتر عدد است که مسنون است
در تسبیح از پنج و هفت و نه و در شرح مولانا علی قاری است که سه بار گفتن ادنی کمال تسبیح
مذکور است و کمال آن تسبیح با عدد هفت است کذا نقله المظهر سبحانک اللهم
ربنا و بحمدک اللهم اغفر لی ع یعنی در صحیح بخاری و مسلم و سنن ابوداود
و نسائی و ابن ماجه مروی است از حضرت عائشه رضی الله عنها که رسول خدا در رکوع
سبحانک اللهم ربنا ای یا ربنا الی آخره میگفت تو را و بحمدک ای سبحت متلبسا بحمدک
و قیل فیه اضافة الحمد الی الفاعل و المراد من الحمد لازمه مجازا و هو ما یوجب الحمد
سبحان الله و بحمده ثلث مرات یعنی در مسند امام احمد و معجم کبیر
طبرانی مروی است از ابو مالک اشعری رضی الله عنه که رسول خدا در رکوع این تسبیح را
سه بار می گفت اللهم لک رکعت و بک آمنت و لک اسلمت
خشع لک سمعی و بصری و مخی و عظمی و عصبی خشوع
فروتنی کردن و خشم فروخوابانیدن از باب فتح منع و تشدید مغز استخوان
عظم نقل استخوان عصب کنه یعنی در صحیح مسلم و سنن ابوداود و نسائی
مروی است از حضرت علی رضی الله عنه که رسول خدا در رکوع اللهم لک رکعت الی